

My už jsme na našich Posedlostech totiž skoro všechno prosmýčili. Třeba při vycházce v roce 2011 "Ještě jednou pasáže, tam se všechno ukáže" jsme si ukázali nejen jeho rodný dům v Haštalské ulici 25, ale viděli jsme i dům v Biskupském dvoře, odkud Max Brod odjel posledním možným vlakem z Československa 14. března 1939 - poslední pražské působiště Maxe Broda bylo v Biskupském dvoře 6. Nastěhoval se sem v září 1938. Po Mnichovu bylo Brodovi jasné, že emigrace je nutností. Zbývalo projít byrokratickým očistcem a rozhodnout kdy. Nakonec padlo osudové datum 14. března 1939. Manželé Weltschovi a Brodovi odjeli v jedenáct večer vůbec posledním vlakem, který svobodně opustil Československo. Tou dobou prezident Hácha jednal už hodinu v Berlíně. Ve čtyři ráno dorazil jejich vlak do Ostravy. Do vagónu vešel chlapec, jakási odrůda skauta, vzpomíná Brod. Na paži má hakenkrajclerskou pásku. Ti si zas hrají na inspektory, pomyslel jsem si. Brod nemohl tušit, že obsazování Moravské Ostravy začalo dokonce už večer předchozího dne. Pak prošli čeští celníci a vůbec nic neprohlíželi. V Praze jsme museli celé týdny zaznamenávat do nesmírně důkladných seznamů každou majetkovou maličkost, kterou jsme si chtěli vzít s sebou. A teď si celníci vůbec ničeho nevšíмали. I tato neobvyklá úřední liberálnost nemalou měrou přispěla k naší záchraně. Za několik minut se vlak rozjel, po několika minutách opustil české, teď už Němci obsazené území a uháněl svobodným Polskem. Podobně jako v případě jeho přítele filosofa Felixe Weltsche se dochoval seznam věcí, které Reitlerovo zasilatelství z Karlína stěhovalo do Tel-Avivu. Zatímco filosof Weltsch si do Palestiny vezl lyže, Max Brod se ukázal jako muž mnohem pragmatictější, na cestu si přibalil lednici a dvě plynové masky.